Spirit of Bosnia / Duh Bosne
An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Međunarodni, interdisciplinarni, dvojezični, online časopis

Moj dragi Zijo

Branko Ćopić

Znam da pišem pismo koje ne može stići svom adresantu, ali se tješim time da će ga pročitati bar onaj koji voli nas obojicu.

Kasna je noć i meni se ne spava. U ovo gluho doba razgovara se samo s duhovima i uspomenama, a ja, evo, razmišljam o zlatnoj paucini i srebrnoj magli tvojih prica, i o strasnom kraju koji te je zadesio u logoru Jasenovac.

Pišem, dragi Zijo, a nisam siguran da i mene, jednom, ne čeka sličam kraj u ovome svijetu po kome još putuje kuga s kosom.

U svojim noćima s najviše mjesečine, ti si naslutio tu apokaliptičnu neman s kosom smrti I progovorio si o njoj kroz usta svoga junaka Brke. Jednog dana ti se je i vidio, realnu, ovozemaljsku, ostvario se tvoj strašan san, tvoja mora.

Tih istih godina, ja sam, slučajem, izbjegao tvoju sudbinu, ali, evo, ima neko doba kako me, za mojim radnim stolom, osvoji crna slutnja: vidim neku noć, prohladnu, sa zvijezdama od leda, kroz koju me odvode neznano kud. Ko su ti tamni dželati u ljudskom liku? Jesu li slični onima koji su tebe odveli? Ili braća onih pred kojima je otisao Goran? Zar to nisu tamne Kikićeve ubice?

Kako li smo nekada, zajedno, dječački, lirski zaneseni, tugovali nad pjesnikom Garisjom Lorkom I zamišljali ono praskozorje kad ga odvode, bespovratno, pustim ulicama Granade.

Bio sam, skorih dana, I u Granadi, geldao sa brijega osunčan kamenit labirint njenih ulica i pitao se: na koju su ga stranu odveli_ Opet si tada bio pored mene, sasvim blizu, I ne znam ko je od nas dvojice šaputao Lorkine riječi pune jeze: “Crni su im konji, crne potkovice.” Umnožavaju se po svijetu crni konji i crni konjanici, noćni dnevni vampiri, a ja sjedim nad svojim rukopisima i pričam o jednoj bašti sljezove boje, o dobrim starcima i zanesenim dječacima. Gnjuram se u dim rata i na lazim surove bojovnike: golubijeg srca. Prije nego me odvedu žurim da ispričam zlatnu bajku o ljudima. Njeno su mi sjeme posijali u srce još u djetinjstvu i ono bez prestanka niče, cvjeta i obnavlja se. Pržile su ga mnoge strahote kroz koje sam prolazio, ali korijen je ostajao, životvoran I neuništiv, I pod sunce ponovo isturao svoju nejačku zelenu klicu, soj barjak. Rušio se za nejga oklop tenkova, a štitio ga I sačuvao prijateljski povijen ljudski dlan.

Eto, o tome bih, Zijo, da šapućem i pišem svoju bajku. Ti bi najbolje znao da ništa nisam izmislio i da se u ovome poslu ne može izmišljati, a pogotovu ne dobri ljudi i sveti bojovnici.

Na žalost, ni one druge nisam izmaštao, mrke ubice s ljudskim licem. O njima ne mogu i ne volim da pričam. Osjećam samo kako se umnožavaju i rote u ovome stiješnjenom svijetu, slutim ih po hladnoj jezi, koja im je prethodnica, i još malo, čini se, pa će zakucati na vrata.

Neka, Zijo… Svak se brani svojim oružjem, a još uvijek nije iskovana sablja koja može sjeći naše mjesečine, nasmijane zore i tužne sutone.

Zbogom, dragi moj. Možda je nekom smiješna moja starinska odora, pradjedovsko koplje i ubogo kljuse, koje ne obećava bogzna kakvu trku. Jah, šta ćeš…

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.